

Фурдичко Л. Є.,
канд. екон. наук, доц.,
кафедра фінансів,
Масляк М. І.,
студентка,

Інститут економіки і менеджменту

ФІНАНСУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ ЯК УМОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЇЇ ГРОМАДЯН

Соціальна політика посідає важливе місце у соціально-економічному розвитку країни. Вона забезпечує стабільну, стійку основу для суспільних перетворень, які сприяють переходу нашої країни до ринкових відносин, і ці процеси є актуальними для розвитку України та її поглиблення у світовий простір. Тому без активної діяльності державних органів влади та відповідних інститутів, соціальних програм, заходів, які спрямовані на покращення соціального стану громадян, а також без належного їх фінансування, не вдасться досягти позитивних змін у суспільстві.

Аналіз різних поглядів авторів щодо визначення сутності соціальної сфери, дозволяє стверджувати, що це один із найбільших секторів економіки, частина економічної структури суспільства, яка об'єднує трудову діяльність людей у матеріальному виробництві і сфері послуг стосовно виробництва, розподілу, обміну і споживання суспільних благ. Оцінювати стан соціальної сфери можна виходячи із того, наскільки населення задоволене життєвим рівнем життя, зайнятості та рівня безробіття, яке панує у країні, умов праці, розміру заробітних плат і пенсій, майнового стану індивідів, рівня соціального забезпечення та інших чинників [2; 3].

Сьогодні достатнє фінансування соціальної сфери є важливою частиною соціально-економічного розвитку країни, тому воно потребує значних фінансових ресурсів. Основним джерелом фінансового забезпечення соціальної сфери є бюджетні кошти, яких не є достатньо для задоволення потреб населення в повному обсязі. В Україні спостерігається недофінансування соціальної сфери, в неповному обсязі фінансування статей соціальних видачків [5].

Проаналізувавши особливості фінансового забезпечення соціальної сфери доцільно провести аналіз обсягу використання фінансових ресурсів. Результати показано у табл. 1.

Таблиця 1

**Видатки зведеного бюджету України на соціальну сферу
2012-2016 рр.**

Назва показника	млн грн				
	2012	2013	2014	2015	2016
Освіта	101506,9	105538,7	100109,5	114193,4	129435,1
Охорона здоров'я	58453,9	61568,7	57150	71002,1	75408,5
Духовний і фізичний розвиток	13639,6	13661,1	13857,6	16228,3	16884,7
Громадський порядок, безпека та судова влада	36681,1	39409,2	44864,5	54962,9	72056,98
Соціальний захист і соціальне забезпечення	125306,8	145062,6	138004,6	176339,8	258330,7
Житлово-комунальне господарство	20059,5	7704,7	17808,5	15700,4	17574,5
Охорона навколишнього природного середовища	5297,5	5594,1	3481,7	5529,6	6255,3

Джерело: складено на основі даних [4]

Як бачимо з табл. 1, протягом аналізованого періоду найбільше коштів із державного бюджету направлялися на соціальний захист і соціальне забезпечення — 1140193,4 млн грн у 2015 р. та 129435,1 млн грн у 2016 р. Темп приросту 2016 порівняно із 2015 р. становить 146,5 %. Також велику частку у фінансуванні соціальної сфери становить освіта, охорона здоров'я, громадський порядок, безпека та судова влада. Менше фінансуються такі напрями як житлово-комунальне господарство, духовний і фізичний розвиток, охорона навколишнього середовища. Загалом сукупність вищезгаданих напрямів у 2016 р. становить близько 70 % від загального обсягу видатків. Протягом 2014—2016 рр. спостерігається позитивна динаміка видатків бюджету на соціальну сферу. Але враховуючи ситуацію, яка склалася у країні, а саме збільшення рівня інфляції, різкий спад виробництва, збільшення кількості безробітних, погіршення політичної стабільності, можна стверджувати, що в країні великі проблеми із фінансуванням соціальної сфери, так як значного приросту не відбувається.

Держава повинна підвищувати ефективність управління та використання бюджетних коштів для соціальної підтримки населення, подальших змін у сфері соціальних послуг і соціального захисту. Підвищення державних соціальних стандартів до міжнародних, а саме: розміру мінімальної заробітної плати, прожиткового мінімуму, мінімальної пенсії, дозволить населенню досягти гідного рівня життя. В такому випадку це підвищить продуктивність, якість праці, а значить це підвищить конкурентоспроможність товарів і послуг які виготовляє країна, а отже і конкурентоспроможність національної економіки, добробут населення і національну безпеку в цілому [1; 2]

Отже, ефективна активна державна політика у соціальній сфері країни відіграє важливе значення. Створивши нову модель соціального розвитку, відбудеться становлення України як високорозвиненої соціальної держави, що в свою чергу підвищить якість життя населення, але й задоволення духовних і матеріальних потреб громадян, забезпечить соціальну справедливість, гідну працю, безпеку, рівність і зменшить соціальну напругу в суспільстві.

Література

1. *Калініченко О. О.* Фінансова складова соціальної сфери України [Електронний ресурс] / О. О. Калініченко — Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/11664/1/2.pdf>.
2. *Стойка А.* Фінансування соціальної сфери: джерела і шляхи диверсифікації [Електронний ресурс] / А. Стойка — Режим доступу: [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2010/2010_02\(5\)/10savdsd.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2010/2010_02(5)/10savdsd.pdf).
3. *Кінаш І. П.* Соціальна сфера як ресурс сталого розвитку [Електронний ресурс] / І. П. Кінаш. — 2012. — Режим доступу: <http://www.pu.if.ua/uk/depart/Finances/resource/file/Збірник/2012-1/Кінаш.pdf>
4. Офіційний сторінка Державної казначейської служби України — Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=146477&isSpecial=false>
5. *Дорош О. В.* Соціально-економічний механізм забезпечення гідної праці в Україні / О. В. Дорош // Бізнес форум. — 2014. — №5. — С. 226–231.